

Carl Friderich Milans Ophav

Hverken Terslin eller Krarup har sikker dokumentation for Carl Friderich Milans ophav. Dog argumenterer Terslin overbevisende for at han blev født omkring 1676, og at han var søn af Gabriel Milan og Juliana Regina von Breitenbach, begge i deres andet ægteskab.

I det følgende vil jeg forsøge at påvise at han istedet var søn af von Breitenbach og dennes første mand, en hidtil ukendt Carel Vreederick van Barlebendt.¹

Tid og Sted

Til at begynde med, klarlægges fødselsår og -sted for at bestemme hvilke kilder der kan være relevante.

Så vidt vides nævnes Carl Friderich første gang da han i 1684 er med på rejsen til St. Thomas.² Desuden er det eneste sted hans alder, og dermed fødselsår, angives ved hans begravelse 30. juli 1738.³ Her står hans alder som værende 72 år, dvs. født ca. 1666, men det er rimeligvis ca. 1676:

””” Ifølge denne Aldersopgivelse skulde [Carl Friderich] Milan være født 1666 og saaledes være Søn af Guvernør Gabr. Milan og dennes Hustru ... de Castro; men Arkivar Hatt mener, Kirkebogen tager fejl af Alderen, og at Milan var født ca. 1676, som Søn af Guvernør Milan og dennes anden Hustru.

At Carl Friderichs ene Datter, saavel som flere af Efterkommerne er opkaldt efter J. Regine Milan, kunde tyde paa, at Hatt har Ret i sin Betragtning.

1686 deler Carl Friderich Fangensskabet med Forældrene i Kastellet; det vilde han næppe have gjort, om han paa det Tidspunkt var 20 Aar gl.; det kan bedre passe, at han dengang har været c. 10 Aar. At endelig den reformerte Dronning tager sig af hans Uddannelse, tyder ogsaa paa, at han var Søn af den rimeligvis reformerte Juliane Regina Breitenbach i dennes Ægteskab med Gabr. Milan. — NB. Ogsaa Hirsch meddeler, at Carl Fr. Milans Moder var Juliana Regina Breitenbach.

[H.C. Terslin, *Guvernør over dansk Vestindien Gabriel Milan og hans Efterkommere* (Helsingør, 1926), s. 64]

Derudover blev han gift omkring 1700 og fik børn i perioden 1700–17. Det virker mest sandsynligt at han i perioden har været 24–41 år gammel i modsætning til 34–51. Det har dog ikke været muligt at finde andet belæg for hans alder.

¹Hollandsk stavemåde

²Fr. Krarup, *Gabriel Milan og Somme af hans Samtid* i *Personallistorisk Tidsskrift* 3. række, 3. bind (Helsingør, 1894), s. 49

³Helligånd sogn, *Begravelsesprotokol 1713–56*, opslag 105 (folierne ikke nummererede)

Der er naturligvis ingen stålsat garanti for det ovenstående, men alt i alt peger indicierne på at Terslin har ret i at Carl Friderich Milan blev født omkring 1676.

For at anskueliggøre hvor Carl Friderich kan være født, følger her en summarisk fortegnelse over Gabriel Milans ægteskabelige status, kirkelige tilhørsforhold, samt nævnte opholdssteder i perioden omkring 1676.

- 1674 Milan fører opsyn med Ulrik Frederik Gyldenløves søn i Holland.⁴
- senest 1675 Gabriel Milans første kone ... da Castro, datter af Benjamin Musaphia, død: „*Nytaarsønske* [til Milan] 1676 1/1 (*fra Mette Trolle?*) *om en smuk Kone med mange Penge*“.⁵
- april 1676 Milan henvender sig til retten i Amsterdam for at klage over smædeskriftet mod Griffenfeld „*Het Deense Theatrum van Verraad*“.^{6,7}
- 4. februar 1678 Ifølge et brev er Milan i Utrecht hos rigsbaron Jacob de Petersen (26. sep 1622 – 26. okt 1704).⁸
- juli 1678 Milan forlader Holland og ankommer i Danmark samme måned.^{9,10} Han er på det tidspunkt formentlig gift med Juliana Regina von Breitenbach.
- 1679 Milan er i Glückstadt, familien (kone + 13 børn inkl. stedbørn) er i København.¹¹
- 1. januar 1682 Milan konverterer til protestantisme iflg. attest fra Matthias Biester ved St. Katharinen-kirken i Hamborg.¹² Var han indtil da katolik som andre spanske og portugisiske konvertitter? Eller hollandsk reformert som Terslin & Krarup formoder hans hustru von Breitenbach var? Eller var han en del af den jødiske Portugees Israëlietisch menighed som hans tidligere svigerfar Benjamin Musaphia formodentlig var?

Carl Friderich Milans dåb skal derfor formentlig findes i Holland omkring 1676, muligvis i eller nær Amsterdam, uvist hvilken menighed.

⁴H.C. Terslin, *Guvernør over dansk Vestindien Gabriel Milan og hans Efterkommere* (Helsingør, 1926), s. 18

⁵Fr. Krarup, *Gabriel Milan og Somme af hans Samtid* i Personallhistorisk Tidskrift 3. række, 2. bind (Helsingør, 1893), s. 114

⁶Fr. Krarup, *op.cit.*, s. 115

⁷Skiftet, som oversat fra hollandsk hedder noget lig „*Det danske Forræderis Skueplads*“, kan ses på Google Books: <http://books.google.dk/books?id=XoB0AAAAcAAJ&printsec=frontcover>

⁸Fr. Krarup, *op.cit.*, s. 124

⁹Fr. Krarup, *op.cit.*, s. 128

¹⁰H.C. Terslin, *op.cit.*, s. 31

¹¹Fr. Krarup, *op.cit.*, s. 129

¹²Fr. Krarup, *op.cit.*, s. 130

Dåben

På ovenstående Baggrund har en søgning i Amsterdams kirkebøger tilvejebragt en seddel i en ministerialbog fra *Lutherse Kerk*, nemlig *doopen vol. 160, 1676–79*. Denne Kirkebog er ført på en lidt speciel måde, idet den er inddelt i år, og hvert år igen er inddelt i alfabetets bogstaver, hvorunder ses kronologiske fortegnelser over børn hvis fornavn begynder med dét bogstav, dét år. Sedlen er fæstnet med en papirklips i nederste højre hjørne af første side for bogstavet C i året 1676.

Ministerialbogen er digitaliseret af Amsterdams Stadsarkiv i 2010'erne.¹³ På FamilySearch's digitaliserede mikrofilm fra april 1950 ses at sedlen førhen var fæstet med en nål, synlig over/under „*Regina*“.¹⁴

Eftersom sedlen på den nyere digitalisering er en smule krøllet, bringer jeg foruden afskrift og oversættelse til dansk begge digitaliseringer.

Den 30 Januarii Gedoopt een Kindt wiens naem is <i>Carel Vreederijck</i>	Den 30. januar Døbt et barn hvis navn er <i>Carel Vreederijck</i>
Ouders zijn opgegeven te weten <i>Carel Vreederick van Barlebendt.</i> <i>Juliana Regina van Breedenbach.</i>	Forældre angives at være <i>Carel Vreederick van Barlebendt.</i> <i>Juliana Regina van Breedenbach.</i>
De beeten ofte getuijgen waren <i>Gabriel Muijlaen.</i> <i>Christiaen Ranzouw.</i>	Fadderne eller vidnerne var <i>Gabriel Muijlaen.</i> <i>Christiaen Ranzouw.</i>

Hollandsk afskrift samt dansk oversættelse

Heraf fremgår det at Carl Vreederijcks (Carl Friderichs) forældre er Carel Vreederick van Barlebendt og Juliana Regina van Breedenbach, samt at fadderne er Gabriel Muijlaen¹⁵ og Christiaen Ranzouw.

Det bemærkes iøvrigt at den indsatte seddel er skrevet med en anden hånd end de almindelige indførsler i kirkebogen. Det antyder, at dåben kan være foretaget et andet sted, og derefter indsat i kirkebogen ved en senere lejlighed. Det kan heller ikke entydigt garanteres at dåben fandt sted i 1676 da der ikke er årstal på selve sedlen, men dens placering i kirkebogen argumenterer for det.

¹³<https://archieff.amsterdam/inventarissen/scans/5001/1.1.15.23/start/10/limit/10/highlight/2>

¹⁴<https://familysearch.org/pal:/MM9.3.1/TH-1971-31163-8786-68>

¹⁵Måske en fejlagtig afskrift af original „*Muijlaen*“?

Den 30 Junij
 gedooft een Kind wiens naem is
 Carel Vreederick
 De ouders sijn opgegeven te wjen
 Carel Vreederick van Barleendt.
 Juliana Regina van Breedenbach.
 De Doefen ofte getuygen wae
 Gabriel Mylaer.
 Justiaen Raurow.

Den 30 Junij
 gedooft een Kind wiens naem is
 Carel Vreederick
 De ouders sijn opgegeven te wjen
 Carel Vreederick van Barleendt.
 Juliana Regina van Breedenbach.
 De Doefen ofte getuygen wae
 Gabriel Mylaer.
 Justiaen Raurow.

Digitaliseringer

Øverst: Amsterdams Stadsarkivs affotografering fra 2010erne
 Nederst: FamilySearch's digitaliserede mikrofilm fra april 1950

Videre Søgning

Det man formodes, at ovennævnte Carel Vreederick van Barlebendt senior er afdød kort efter dåben, og at Milan og von Breitenbach er blevet viet snart efter. Den yngre Carel Vreederick har derefter fået eller taget navnet Milan efter sin stedfader.

Hvis faderen Christiaan Ranzouw er lig med Christian von Rantzau til Salzau, Rastorf og Bürau (20. aug 1649 Rastorf – 17. aug 1704 Kiel),¹⁶ er det en mulighed at dåben reelt er foretaget i eller nær dennes hjemstavn. Rantzau blev ægteviet 1676 i Ascheberg, Slesvig-Holsten, imedens han boede på godset Salzau. Det har dog ikke været muligt at undersøge eventuelle kirkebøger derfra på skrivende fod.

En anden mulighed er at det ikke er Carl Friderich Milans dåb der refereres på sedlen, men at han blev født senere og opkaldt efter sedlens hovedperson. Ifølge brevet af 4. februar 1678 (side 2) var Milan da hos rigsbaron Jacob de Petersen i Utrecht. Denne fik en søn dér 1674, og hans hustru skal være død samme sted 1678; han skal desuden have ejet en lystgård i landsbyen 's-Graveland.¹⁷

Følgende kirkebøger i Utrecht og 's-Graveland er derfor undersøgt uden held:

Utrecht, *Alle gezindten*,¹⁸ *dopen 1675–79*

<https://familysearch.org/pal:/MM9.3.1/TH-1942-33026-16505-17>

Utrecht, *Nederlands Hervormd*, *dopen 1665–92*

<https://familysearch.org/pal:/MM9.3.1/TH-1951-33027-15097-74>

Utrecht, *Doopsgezinde*, *index geboorten 1659–80*

<https://familysearch.org/pal:/MM9.3.1/TH-1971-28101-12220-85>

Utrecht, *Remonstrant*, *index dopen 1642–82*

<https://familysearch.org/pal:/MM9.3.1/TH-1961-33031-25635-17>

Utrecht, *Evangelisch Luthers*, *dopen 1626–99*

<https://familysearch.org/pal:/MM9.3.1/TH-1971-33038-1548-7>

Utrecht, *Oud Katholiek*, *dopen 1665–1810*

<https://familysearch.org/pal:/MM9.3.1/TH-1951-33033-9102-51>

Utrecht, *Rooms Katholiek*, *dopen 1669–1811*

<https://familysearch.org/pal:/MM9.3.1/TH-1942-33023-17697-63>

's-Graveland, *Nederlands Hervormd*, *dopen, trouwen 1658–1725*

<https://familysearch.org/pal:/MM9.3.1/TH-1961-31188-9415-59>

Det har desværre endnu ikke været muligt at finde noget videre om Carel Vreederick van Barlebendt senior, men der skal findes flere tyske adelsslægter *Bardeleben*, hvor varianten *Barleben* kendes i Magdeburg og Estland.¹⁹

¹⁶<https://finnholbek.dk/getperson.php?personID=I649&tree=2>

¹⁷Fr. Krarup, *op.cit.*, s. 116

¹⁸Hollandsk: „*Alle menigheder*“

¹⁹[https://de.wikipedia.org/wiki/Bardeleben_\(Adelsgeschlechter\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Bardeleben_(Adelsgeschlechter))

Konklusion

Med ovenstående in mente ser hypotesens kronologi (jf. side 2) således ud:

- senest 1675 Gabriel Milans første kone ... da Castro, datter af Benjamin Musaphia, død.
- 30. januar 1676 Carel Vreederick van Barlebendt junior døbt. Han bliver senere i livet kaldt Milan efter sin stedfar.
 - Carel Vreederick van Barlebendt senior død, formentlig i Holland.
 - Gabriel Milan + Juliana Regina von Breitenbach viet, formentlig i Holland.
- juli 1678 Gabriel Milan forlader Holland med Juliana Regina von Breitenbach og deres fælles børn samt stedbørn.

En endelig af- eller bekræftelse af hypotesen må søges ved at finde dokumentation for ovenstående begivenheder, i særdeleshed den ældre van Barlebendts død og vielsen mellem Milan og von Breitenbach. Amsterdams kirkebøger og *Huwelijksaangiften* (ægteskabslysninger) er undersøgt uden held, så (en del af) begivenhederne skal nok findes andetsteds, såfremt der findes bevarede kilder. Ligeså er ministerialbøgerne fra *Portugees-Israëlitisch Kerkgenootschap* i Amsterdam undersøgt, men der er desværre en lakune i perioden ca. 1650–80 (ca. 5410–40 i den jødiske kalender).

Sluttelig kan det siges, at eftersom hele Gabriel Milans kendte efterslægt nedstammer igennem Carl Friderich Milan og dennes afkom, er der — hvis hypotesen holder — ingen (kendte) nulevende efterkommere af Gabriel Milan.

Mikkel Eide Eriksen
Nørrebro, 2014
Ajourført 2022